

DÉLBÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
3Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.NOVISAD, 1925 JANUÁR HÓ 4
VASÁRNAPElőfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
fele évre 210 dinár, egész évre 420 dinár.Egyes szám ára:
1 $\frac{1}{2}$ Dinár

A bolsevizmus ellen

A vörös vigyor még ott ül Európa eltorzult ábrázatján és hiába a polgári rend minden diadalmas ellenforradalma, az európai diplomaták egymásután lépnek az elegáns Pullmann-kocsik lépcsőire, hogy minden állam kormányfőit meggyőzzék az egységes bolsevistaellenes front sürgős szükségességéről. Cankovról, a bolgár miniszterelnökről nem lehet állítani, hogy túlságosan simulékony és békés programnak volna képviselője a szomszéd államokkal, elsősorban az SHS királysággal szemben. És mégis. Cankov, aki Bulgáriában a nemzeti reneszánsz programját vallja, nemrég a legbarátságosabb fogadtatásban részesült Beogradban. A tárgyalásokon szó sem volt a már rég elfeledett hátrincidensekről, komitási bandák jelentéktelen felelőtlenkedéséről. Cankov beogradi és később bukaresti tárgyalásainak egyedüli célja annak megvitatása volt, hogy a két polgári állam miként védekeznek az ismét felújuló bolsevik előretöréssel szemben. Mert a bolsevista agitáció, amely állig fegyverben offenzívára készen áll a beszarabiai határon, amely pompában uszó követséget tart fenn Bécsben, s amelynek agitációs jelszavai ott izzanak már Zagreb levegőjében, *letélen fenyegeti Kelet-Európa minden államát.* A diplomácia érzi a veszedelmet, a front azonban, amely most van alakulóban, csak a fegyverek erejét készíti nekiszegezni a vörös zászló alatt gyülekezett hadaknak. Elégés-e egy ilyen front a bolsevizmus ellen? Mi azt mondjuk: Nem. Európában másra van szükség. *A kommunizmus egyetlen ellenszere, amitől a mérge immunizálás várhatjuk, az államok és társadalmak szellemének megváltozása, a valódi demokrácia eljövetele, a népek testvériségének, őszinte békéjének a jog, igazság és emberséges szeretet alapján való megteremtése. Mindent összegezve: A népjogok önzetlen és őszinte kiterjesztésében kell keresnünk a bolsevizmus mérgeinek ellenszerét.* A radikális francia kormány kiutasítással, börtönnel és kémrendszerrel védekezik, de politikája, amely a jóvátétel kérdésében engesztelhetetlen a németekkel szemben *nem tud egyik oldalon annyi bolsevik bacillust elpusztítani, amennyit a másik oldalon kitermel.* A bolsevizmusnak nem a fegyver az ellenszere, hanem a tömegjólét megteremtése, olyan életfeltételek biztosítása, amely a becstelen munka után kenyeret és nyugalmat ad mindenkinek minden foglalkozási ágon és minden társadalmi osztályon belül. Nem paradox állítás, s aki közelebbről vizsgálja, meg fog győződni a benne foglalt igazságról: *Reakciós kormányok hiába küzdenek a bolsevizmus ellen. A reakció maga az, amely kitermeli a bacillust és a megfertőzött testet reménytelenül gyógyítgatják kuruzslók szavai. Nincs értelme az egységes frontnak, ha azt jelenti, hogy mindenütt ugyanazon eszközökkel lépnek fel a bujtatók és agitátorok ellen. Nem lehet a kolera bacillust a határon vasvillákkal feltartóztatni. Az ut egészen más. Az egységes front jelentse azt, hogy Európa mindenütt a rend, a munka, a törvényesség, a becület és a polgári szabadságjogok teljességének biztosításával küzd a bolsevizmus ellen. Mert nemcsak az a bolsevista, aki Lenin ideáljaira esküszik, de az is, aki visszaél hivatalos hatalmával, aki elnémitja a jog szavát, aki megrontja a nyugodt élet lehetőségeit, aki tápot ad a korrupciónak; mindenki az, aki a népi szabadságot, mint minden titkos és erőszakos törekvés leghatásosabb ellenszerét, elnyomja. Bolsevista az is,*

aki akár a mindennapi kenyér, akár az anyanyelv használata jogának elvétellel elégedetlenséget, elkeseredést és gyűlölködést szít. Azoknak a kormá-

nyoknak, amelyek most a bolsevizmus rémével riogatják a közvéleményt, először önön lelkiismereteiket kell megvizsgálniuk.

Horvátországban minden csendes

A hatóságok nem nyilatkoznak a vizsgálat eredményéről — Rádics Oroszország felé vette útját

Horvátországban a hatóságok a legérelmesebben hozzákezdtek a kormány rendelkezéseinek végrehajtásához. Zagrebban eddig 57 személyt tartóztattak le, köztük hat képviselőt: Predavecet, Pernart, Krnyevicset, Macseket, Kosuticsot! Agostend és Kosutics Istvánt. A hatóságok most mindent megtesznek hogy magát Rádicsot is elfogják, mert azt hiszik, hogy még mindig Zagrebban tartózkodik. Tegnap ismét rendőri készütség szállta meg a Popic palotát ahol Rádics lakik és azt a legpontosabban átkutatták. Több órai kutatás is eredménytelen maradt. Azonban erre kömvéseket hozott a rendőrség a palotába, akikkel több falat kitértek, hogy nincs e valahol titkos kijárat vagy titkos rejtek hely. Rádicsot azonban nem találták meg. Ugyancsak még egyszer tartottak házkutatást Krnyevics lakásán is, újabb

eredménnyel azonban ez sem járt. A zagrebi rendőrségen most a házkutatások alkalmával talált iratokat vizsgálják át, erről azonban semmi felvilágosítást nem hajlandók adni. Ugy látszik azonban, hogy semmi kompromittáló vagy vádoló anyagot nem találtak a házkutatások alkalmával és ez az oka annak is, hogy nem adnak felvilágosítást a vizsgálat eredményéről.

Zagrebban teljes nyugalom van és a városor: nem is látszik, hogy milyen fontos napokat él át. Ennek főleg az az oka, hogy mindenki meg van győződve a kormány intézkedéseinek eredménytelen voltáról. Zagrebban egyébként az a hír terjedt el, hogy Rádics három nappal ezelőtt hagyta el az ország területét és Oroszország felé vette útját.

Lemondott Sztéfánovics polgármester

A belügyminiszter még nem döntött a lemondás kérdésében

Dr. Sztéfánovics Zsarkó polgármester, aki már pénteken kijelentette, hogy a legutóbbi hónapok különböző eseményeinek hatása alatt a lemondás gondolatával foglalkozik, szombaton este fél 10 órakor visszaérkezve Beogradból, kijelentette a „Délbácska” munkatársai előtt, hogy Alexijevics Mita kerületi főispán, a belügyminiszterium BBB. osztályának főnöke utján beadta lemondását. A lemondás közelebbi okaira vonatkozólag a polgármester nem tett nyilatkozatot, de annyit kijelentett, hogy a belügyminiszter elfoglaltsága miatt egyelőre nem foglalkozott a lemondásának kérdésével.

Dr. Sztéfánovics Zsarkó évek óta áll Novisad közigazgatásának élén. A

puritán tisztességű fáradhatatlan munkaerőjű főtisztviselő, aki minden időben és minden körülmények között felül tudott emelkedni a pártpolitika és a túlzó sovinizmus kicsinyes szempontjain osztatlan tisztelet övezte a város egész polgársága részéről. Működése alatt egy európai műveltségű ember nagykonceptiójú *modern város-politikájának* konturjai bontakoztak ki. Novisad várost, ha helyét végleg elhagyná, személyében pótolhatatlan veszteség érné s a közvélemény bizik abban, hogy a belügyminiszter a maga döntésével nem fogja szankcionálni a polgármester azon határozottságát, mely alacsony szempontokról irányított intrikák eredménye csupán.

Pribicevics két millió dinárt akar sajtója részére

A kormány nem hajlandó pénzt adni a független demokrata lapoknak Kéleledett a helyzet a kormány tagjai között

Tegnap délelőtt a kormány független demokrata tagjai konferenciát tartottak, amelyen a kormány radikális tagjaival támadt vizsályról tárgyaltak. A vizsály a pártlapok miatt támadt. Pribicevics Szvetozár ugyanis azt követelte, hogy a kormány két millió dinárt utaljon ki a független demokrata lapok támogatására. Pribicevics beogradi és zagrebi lapjai számára akarta a két millió

dinárt. A kormány radikális tagjai azonban nem voltak hajlandók két millió dinárt a független demokraták lapjainak adni, mert saját sajtójuk számára sincs elég pénzük. Pribicevics azonban kérdést csinált az ügyből és emiatt nagyon kiéleledett a helyzet a kormány tagjai között.

Sztójadinovics Párisba utazott

Sztójadinovics Milan pénzügyminiszter tegnap reggel 9 óra 20 perckor titkára kíséretében Párisba utazott, hogy tárgyaljon az ott elhelyezendő jugoszláv kölcsön érdekében. A pénzügyminisztérium már előzőleg tárgyalt

egy francia-belga csoporttal nagyobb kölcsön érdekében. Ez azonban nem vezetett eredményre és most a pénzügyminiszter személyesen akar Párisban tárgyalni, hogy megszerezze a szükséges kölcsönt.

Korosec tiltakozik az Obznana ellen

Az ellenzéki pártok mind érelmesen tiltakoznak az Obznana kiadása ellen. Tegnap a szlovén néppárt főbizottsága Lyublyanában tartott ülést, amelyen határozatot hoztak és tiltakozásukat

fejleszték ki az Obznana ellen, amely teljesen törvénytelen és csak arra alkalmas hogy a mai illegális többséget megerősítse a nép és ország többségének ellenére.

Ami Becskereken nincsen

Becskereken nincsenek rádicspártiak

Becskerekéről jelentik: A belügyminiszter tegnap leiratot intézett a becskereki rendőrséghez, amelyben utasítást küld, hogy a horvát köztársasági parasztpárt becskereki exponenseinél tartson házkutatást és az államellenes agitációt kifejtő elemeket tartóztassa le. A becskereki rendőrség nem alkalmazhatta a belügyminiszter rendelkezését, mert mint kiderült Becskereken még lámpával sem lehet rádicspárti hívet találni.

Kommunista összeesküvés Szkoplyében

Beogradból jelentik: Néhány nap előtt a szkoplyei rendőrség egy kommunista összeesküvésnek jött a nyomára. A rendőrség több intellektuelt letartóztatott és tegnapelőtt átadták őket az ügyészségnek. A vizsgálóbíró tegnap dr. Jovanovics ügyvéd és Rubisics kivételével valamennyiüket szabadlábra helyezte. A letartóztatottak ellen az államvédelmi törvény alapján megindult az eljárás.

Milliárdos család a Szovjet-sárcipőkkel.

Bécsből jelentik: „A szocialista szovjet köztársaságok uniójának kereskedelmi képviselője” Bécsben feljelentést tett egy Hochmann Miksa nevű állítólagos bankár ellen család miatt. Ez a Hochmann ismert bécsi siber, aki már több közzgazdasági botrányba volt belekeverve, gumiarukat rendelt az oroszoktól, akik szállítottak is körülbelül három milliárd értékű sárcipőt, Hochmann átvette az árut, el is adta és többet nem jelentkezett. A rendőrség megindította a nyomozást.

Az első emigránspör Budapesten

Letárgyalják a Weltner-ügyet

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy néhány hónappal ezelőtt Weltner Jakab a magyarországi szociáldemokratapárt egyik vezetője, aki a kommun bukása óta Bécsben tartózkodott hazautazott Budapestre. Az ügyészség ekkor vádiratot adott ki ellene, de Weltner a tárgyalás előtt Bécsbe távozott. Weltner Jakab felségvédelmi és lázadási pörének tárgyalását a budapesti büntetőtörvényszék február közepére tűzte ki. Weltner Jakabot a kommunista egység okmány aláírása és a bolsevizmus alatt cselekménye miatt vonják felelősségre. Amennyiben Weltner az idézésre nem jelenik meg, úgy távollétében fogják ügyét letárgyalni és in contumacian fogják elítélni.

Újabb családirtási kísérlet Egy örült fel akarta áldozni egész családját

Berlinből jelentik: Stettin közelében. Brebendowban egy erdész egész családjával és atyafiságával együtt vallásos örületbe esett. Mabuke-ről, — így hívják az erdészt — már régóta tudták a környéken, hogy nem normális de csak a legutóbbi napokban derült ki, hogy elméjében dühöngő és veszedelmes. A multkor fiával, vejével és két felnőtt lányával együtt kivonult az utcára s huszonnyolcszor rálőtt az utcán sétálókra, de szerencsére senkit sem talált el. Amikor a rendőrség elfogta a lövöldözőket s az erdész lakására vonult, hogy házkutatást tartson, egy máglyát talált ott. A rendőrségi vizsgálat során kiderült, hogy az erdész vak feleségét és három éves gyermekét akarta elégetni és Istennek feláldozni.

Felhívás a római zarándok utra

Karácsony szent estéjén már megnyiták az örök város kapui. Már utnak indultak az első zarándokok Róma felé. A bűnbánat, a megtisztulás, a lelki megújulás kegyelmeinek forrásaihoz szabad az út. Áldozatot kíván s áldozatot hoz az Istenéhez megtérő bűnbánó lélek. S áldozatának nagy jutalma a krisztusi béke. Népek és nemzetek találkoznak a háború rémes fegyvereitől elűzött krisztusi szeretet jegyében az anyaszentegyház fővárosában a keresztény hívők közös atyjának házában. A keresztény testvérek ölelésénél a nemzetek találkozásának helyén mi sem hiányozhatunk. Régi időben amint a szentév elérkezett gyalog, hosszú és veszélyes utakon a zarándokok ezrei indultak Róma felé, hogy ezen a vértanuk millióinak vérével megszentelt helyen lelkükben megújodva, megtisztultan térhessenek vissza otthonukba.

Fel tehát a zarándok utra! Apostoli kormányzónk vezet az örök város felé a Szentatya elé, ki szeretettel hív, örömmel vár bennünket és a Vatikánban áldást mond majd reánk!

Ezuttal is ujjal figyelmeztetjük a zarándoklatban résztvenni akarókat, hogy ezen szándékukat legkésőbb január 15-ig jelentsék be a plébánia hivatalban, mert a későbbi jelentkezések nem vehetők figyelembe.

Magyarország pénzügyminisztere egy máramarosi román tanító fia

Bud János karrierje egyike a zavaros idők legérdekesebb pályafutásainak. A dragomérfalvai román tanító fia ma, 42 éves korában Magyarország legfontosabb miniszteri tárcáját szorongatja a hóna alatt és (megnyugtató jelenség ez a csillaghullásos zürzavarban) sem születése, sem vagyona, sem valami csoda révén, hanem egyszerűen szorgalma, tehetsége és jószerecséje juttatta a pénzügyminiszteri székbe.

Bud János a máramarosi Dragomérfalván született. Apja, Bud György egyszerű falusi tanító volt. Bud János az elemi iskolákat és a gimnázium négy osztályát Máramarosszigeten végezte, ahol még emlékeznek az elevenesű kis falusi gyerekekre. Az érettségit Nagyváradon, a premonstreieknél tette le és ez idő alatt a váradi román internátusban lakott. Azután a pesti egyetemre került, majd a statisztikai hivatalban kapott díjnoki állást. Később a kereskedelmi miniszteriumban titkár, miniszteri oszt. tanácsos,

majd a forradalmak után a Bethlen-kormány közlelmzési minisztere, végül pedig nemrég pénzügyminiszter lett.

Egy erdélyi újságíró felkereste Bud János Felsővisón lakó rokonait, akikről érdekes részleteket tudott meg a fiatal magyar miniszter életéből.

A dán trónörökös jóslata

Bud János tudvalevőleg kiváló nemzetgazdász, akinek tudományos munkái nagy feltűnést keltenek. A fiatal tudóst már 27 éves korában az a kitüntetés érte, hogy egy fontos nemzetközi konferenciára őt küldték ki Koppenhágába Magyarország képviselőként. A konferencián maga a dán trónörökös elnökölt, akinek feltűnt a sok őszhajú delegátus között a tulságosan fiatal Bud János, akit az ülés végezté-

vel magához hivatott:

— Hány éves ön? — kérdezte.

— 27, fenség.

— És milyen pozíciót tölt be? — firtatta tovább a csodálkozó trónörökös.

— A nemzetgazdaságtan professzora vagyok a budapesti műegyetemen.

A trónörökös elragadtatva rázta meg a fiatal egyetemi tanár kezét:

— Vesse emlékezetébe, amit mondom: aki ilyen fiatalon képviselheti nemzetét egy fontos kongresszuson, az sokra hivatott ember kell hogy legyen. Önből egész bizonyosan — miniszter lesz Magyarországon.

A trónörökös jóslata bekövetkezett: a 42 éves Bud János, a szegény kis falusi tanító fia ma Magyarország pénzügyminisztere.

Mit tud Nitti a kisebbségekről?

Francesco Nitti, volt olasz miniszterelnök, egyike ama bátor és becsületes államférfiaknak, ki Európa mai siralmas helyzetét nemcsak látja, hanem a jobb jövőért küzdeni is mer. Ez annál is inkább erkölcsi kötelessége, mert a békeszerződésen ott van az ő neve is, ki Olaszország képviselőtében hosszabb ideig a legfelsőbb tanács tagja volt. Könyvekben, újságcikkekben és nyilatkozatokban csodálatos szívóssággal közd Európa igazi békéjéért, melynek egyik legfőbb feltételét a kisebbségi kérdés megoldásában látja. Erről szól a világsajtóban megjelent legutóbbi nyilatkozata is, melyet alább teljes terjedelmében közlünk:

— Az új dunai államok nemzeti és vallási kisebbségeinek helyzetéről igen pontosan tájékozva vagyok. Így tudom, hogy Ausztriában a kisebbségek ideális szabadságjogokat élveznek s hogy Magyarország is háború előtti politikájával szakítva, új törvényben biztosította a Magyarországon élő kisebbségek jogait. Ezzel szemben azonban azt is tudom, hogy a többi új államban Csehszlovákiában, Lengyelországban, Romániában és Jugoszláviában a kisebbségekhez tartozó állampolgárokat alacsonyabb rendű individuumokként kezelik, iskoláikat bezárják, sajtójukat cenzurázzák, szervezkedésüket megakadályozzák, egyszerűen úgy politikai, mint kulturális téren is elnyomó politikát üznek.

Nem törődnek azzal, hogy míg megegyedetlen és elnyomott kisebbségek élnek, addig konszolidációra még csak gondolni sem lehet és elfelejtik, hogy az az állam, mely a kisebbségi jogokat nem tartja tiszteltben, a békeszer-

ződést sérti meg s így egész állami létét veszélyezteti. Nem szabad ugyanis tekinteten kívül hagyni, hogy a kisebbségek szabadságainak biztosítása a békeszerződések integráns részét alkotja. Mindazon hatalmakra nézve, melyek a saint-germaini egyezményt aláírták, a kisebbségi jogok elismerése kötelező. Az az állam tehát, mely ennek ellenére a szabadságjogokat nem adja meg, nem igényelheti azt sem, hogy más államok a békeszerződések egyéb pontjait megtartsák, mert a kisebbségi jogokat nem respektáló állam maga szegi meg a békeszerződést.

Ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni. A kisebbségeknek elnyomtatása azonban még nagyobb veszéllyel is fenyeget.

Ha azonban azt látják, hogy nyelveket és nemzeti kulturájukat művelhetik és gazdasági téren is érvényesülhetnek, elégedetlenségük egy csapásra meg fog szűnni.

Kül- és belpolitikai tiszta liberalizmussal és a modern gazdaság-politikával meg azt is el lehetne érni, hogy a rossz békeszerződések Európát tönkre ne tegyék.

Elmarad az udvari bál

A január 9-re tervezett udvari bál elmarad, mert a királyi pár még csak január végén érkezik vissza Beogradba.

A német párt listája

A német párt tegnap délben adta be listáját dr. Belajcsics Vladimir törvényszéki elnöknek, aki hétfőn adja meg a választ, hogy a törvényszék elfogadta-e a listát.

A vajdasági analfabéták statisztikája

Mit jelent ma egy tízennyéves magyar statisztika?

Az összes közhivatalokban nemrég egy bizonyos mértékig hivatalos jelleggel bíró plakátot ragasztottak ki, amely szemléltető módon tünteti fel a vajdasági analfabetizmust, az itt élő nemzetiségek szerint. Az 1910-es, akkor még magyarországi népszámlálás adatai szerint az analfabétizmus így osztott meg:

Irni és olvasni tudott

prot. németek közül	87,3%
r. k. " "	78,5 " "
szlovákok " "	77,4 " "
magyarok " "	73,7 " "
szerbek " "	61,8 " "

A statisztika nyilván annak a sokat hangoztatott feltevésnek szolgálatában áll, hogy a régi Magyarországon nem volt teljes tanszabadság, s hogy a kisebbségek kulturális elnyomás alatt éltek. Ezzel nyilvánvaló tendenciával szemben utalunk magára a statisztikára, amely szerint a kisebbségi népek, németek és szlovákok analfabéta-arányszáma lényegesen jobb volt, mint az akkor államalkotó magyaroké. Vajjon hol itt a „kulturális elnyomás”? Ha volt, akkor — a statisztika adatai szerint — erről csak a magyarokkal való vonatkozásban lehet szó. De, hogy nem volt, azt éppen a fenti statisztika igazolja a legkirívóbban.

Május elsején új menetrend lép életbe Jugoszláviában

A jugoszláv vasutakon május elsején új menetrend lép érvénybe. A közlekedésügyi miniszterium az új menetrend kidolgozása ügyében leiratot intézett a becskerekai állomásfőnökséghez, amelyben javaslatot kér az új menetrend beosztásáról illetőleg. Valószínű, hogy az új menetrend már közvetlen vonatjáratot biztosít Becskerek és Belcerkva között.

Jóváhagyták az első munkárpárti listát

Beogradból jelentik: Mint ismeretes, a feloszlátott független munkárpárt Szerbiában több helyen elhatározta, hogy önálló listát állít. A piroti törvényszék tegnap foglalkozott a munkárpárti lista ügyével és azt elfogadta. A munkárpárt piroti listavezetője Filipovics Filip volt kommunista képviselő, beogradi újságíró lesz.

A Wagram-óda

Irtá: Ady Endre

Magyarországon a legutóbbi időkben erőteljesebb Ady-kultusz van, mint valaha. Szinte minden héten jelenik meg egy könyv Ady mellett, vagy ellene. A karácsonyi könyvpiacra az Amicus kiadó hetedik Ady könyvét hozta ki. Ebben a kötetben régi újságlapok közül kiásták Adynak ezt az erőteljes írását, melynek aktualitásából semmit se von le az, hogy pontosan husz évvel ezelőtt íródott.

A Hazafiak Ligájának ünnepéről érkezett haza busan és fáradtan az ősz Henry Garaud. Jeanne d'Arcról olvasott ott klasszikus és pompás éneket: hátában is sajoj a siker. Diákok rohantak elő a vers után, székestől levegőbe emelték Henry Garaud-t. Redingote-os szatócsok, óh jaj, megölelgették 's a pénzt, a pénzt, a vers árát leolvasták. Zengő, hangos louis d'orokban, legálább is száz ember előtt.

Várta a titkárja, mert tíz év óta már

titkárt is tartott Henry Garaud. Mióta az Akadémiának is tagja s mióta, óh jaj, öregszik. Vigyázó, ügyes, száraz, szívós legény a vén koszorúnak a titkárja. Verseket ír, regényeket és drámákat, titokban, de ezt remegve és jól rejtvegi halhatatlan gazdája előtt. Várja, s imádkozik, hogy dögöljön meg már ez a vén trotty. Mennyit lehetne róla írni lármás lapokban. Egyre-ke-tőre a jólfizetett irodalomban játszhatná be bosszorkányosan magát az ember. Most nagyon csöndesen és alázatosan lép íme gazdájához, s mondja:

— Könyörgöm, Mester, szerdára novellát kell írni a Nap-király korából. Az új revue számára. A pénzt el is küldték már.

— Jó.

— Kaptunk ezer frankot a Doeparfümüzlettől. Amelyet az új regényben kétszer említ ön föl, Mester. Megkaptuk a német tantímekeket is a berlini újságíróktól. Két vidéki lapot pöröltettem az ügyvédünkkel az elorzott versért. A Comédiában a jövő hónapban már próbák lesznek az Alkibiadeszből. Utoljára hagytam a Napoleon-verset. Holnap este lesz a Wagram-ünnep, akkorra készen kell lennie.

Henry Garaud türelmetlenül hallgatja a titkár:

— Nos?

— Ötszáz frankot bátorítottam dél előtt átadni a Madamenak számlákra. Georges ur is kért tőlem kétszáz frankot: löversenyre ment Chantillybe.

— Nos?

— Igen, igen az események. Semmi sincs öt nap óta, Mester. A revuekben semmi, a napilapokban a semminél is kevesebb. Aszály van, bizony aszály. Egy rossz Coppée-vers és semmi.

— S a fiatalok?

— Éretlenkednek. Szörnyűség bele nézni a lapjaikba: mennyi zöltség. Semmi, semmi. Új könyv nincs. Színházi hírek a régiek.

— Nos?

— Igen, igen, Mester: Catulle Quest, az ifju óriás. Oh, ha-ha, most igazán szorul a jeles ifju. Azt hallom, hogy most már lakása sincs s a fiatalok is szakítottak vele. No lakása, az lesz a jövő héten. Akkor fog a fogházba sétálni azért a kis lázító versért, amit a szocialisták lapjába írt. Ott majd enni is kap.

— Ma mondták nekem, hogy verset kért tőle az új revue. Tőle is.

— Persze, de Quest ur gögös legény. Megüzenték, hogy miről szóljon a vers. Ő visszaizente, hogy köszöni, nem ér rá. Oh, Quest ur nagyon büszke legény. Ma láttam az utcán. Bizonyisten látszik rajta, hogy öt esztendő óta nem evett eleget.

— A gazember.

— Csinált az furcsábbakat is már. Mester. Még talán pénzt is küldött már vissza. Tavaly Hachették pénzt ígértek egy verskötetéért, ha kihuz belőle egy-két vad poemát. Kacagott s otthagya őket. A gyomrától vont a el a filléretet s őmaga adta ki rongyosan a könyvet. Nem adott el belőle tíz darabot.

— A gazember. Hagyjon magamra, Irni akarok.

Fáradtan, lustán írni akart Henry Garaud. A Wagram-zsoltár első, nagyságos ígét akarta megfogni. De Catulle Questre gondolt és letette a tollát. Ez az ember az ő dicsőséges öregségét jön megbusítani. Ez az ember azt csinálja, amit ő akart s amit ő nem mert csinálni fiatal korában. Aszkéta, vad, hős, lázadó és mártír mer lenni, a gazember. Büszke, akit csengő pénz-

Nem nem soha

sem bánja meg, ha ma 5-8 óráig megnézi a „SOA” kirakatait!

Mussolini menti kormányát

Szigoru intézkedések az ellenzéki sajtó ellen

A Mussolini kormány helyzete napról-napra sulyosabb. Az olasz kormány most a sajtó megrendszabályozásával akarja helyzetét megjavítani. Az új sajtó rendelet rendkívüli szigorú rendszabályokat alkalmaz az ellenzéki lapokkal szemben. A tegnapi nap folyamán az összes ellenzéki lapokat betiltották. A prefektusok egyrésze még radikálisabb eszközöket vett igénybe az egyes ellenzéki lapokkal szemben és több lapnak még a nyomdáját is lefoglalta. Firenzében több katolikus lapot is megtámadtak a fascisták és a lapok nyomdáját is elpusztították. Az összeütközések Rómában, Nápolyban, Milanóban és Ferrarában is megisméltődtek és három halott áldozatuk van.

A beltéri Kath. Kör szilveszteri kabaréestje

A beltéri Kath. Kör szilveszteri kabaréestjén nagyszerű műsor szórakoztatta a termet zsufoltságig megtöltött közönséget. Az ifjúsági zenekar nyitánya után Pandurovits Gyula adta elő Zmaj Jován Jovánovics által szerbre fordított „Éji látogatás” című Arany-köteményt, majd „A kofa” c. vigjelenetben Knjpl Teruska, Pekló Olga és Szkiacsák Károly játéka szórakoztatta a közönséget. Nagy hatást keltett Szegedi Ilonka és Diener Gyula tírioli táncduettje. Sokat tapsoltak az „Öfensége szobája” című vigjelenetnek, amelyet Szkiacsák Károly, Paszt Ernő és Szegedi Ilonka vittek sikerre. A kis hegedűfenomen, Szénássy Károly játékát percekig valóságos extázisban tapsolta a közönség. „A jövedelem és vagyonadó” c. vigjelenetben Derner Ottó és Pandurovits jutottak megérdemelt sikerhez. Pekló Olga és Diener Gyula sikerült táncduettje után a „Mihók, mit nevezsz?” c. vigjelenetben Derner Ottó, Diener Gyula és Pekló Tibor kacagatták meg a közönséget. A nagyszerű műsört Nemes frappansan ható kupléi zárták le. Műsor után hajnalig tartó tánc következett. Az est tiszta bevételét a kör ujonnan beszerzendő zongorájának megvásárlására fordítják.

Ért nem énekeltehet minden erszéyes, pökhendi szatocs. És nem hajlik meg és nem török össze. Ó, Henry Garaud, mindig erről áldott valamikor. Mi történt vele? Gyáva volt, okos, vagy tehetségtelen. Csupa kibírás, kibirközés az egész élete, minden sikere. Csupa buta, ünnepi céció, ostobák tapsa. És most reszket, hogy voltaképpen semmit sem csinált. Csak annyit, hogy a feleségének néha a Rue de la Paix-n is lehet vásárolni, a két csunya, álmos leánya zsurokat tarthat a barátok részére s a Georges-fiu vesztethet a lóversenyen. Ezek fejében neki alkalmilag kell lelkesednie Jeanne d'Arcért, Wagramért, Napoleonért. Oh az a Catulle Quest, a gazember. Irni kezd újra Henry Garaud, de óh, ime ő, a vén számár sirni kezd. A vén lomha, könnyek jönnek csöndesen lefelé az arcán s Henry Garaud nagy fájdalommal leejti a fejét. Egy percig s azután dühösen káromkodni kezd: nedves, ősz szakállával összemocskolta a hazafias óda leirott, tintás sorait. Káromkodik, új papírost vesz Henry Garaud s most már szilárdan, szaporán, mindent felejtve írja a Wagram-ódát.

A disszidens radikálisok a független demokratákkal

akarnak együttműködni Novisadon

A novisadi kerületi radikálispart listáját jóváhagyta a novisadi törvényszék. Az erről szóló határozatot tegnap délután közölte dr. Belajcsics Vladimir törvényszéki elnök a radikálispart kiüldötteivel. A radikális partban mutatkozott ellentétek ezzel még nem tűntek el. Azok, akik a jelölés előtt a leghatározottabban foglaltak állást Popovicki Pavle ellen, még mindig nem akarnak belenyugodni abba, hogy Popovicki képviselő legyen.

A radikális part elégedetlen tagjai már hetek óta tanácskoznak, hogy miképpen hiusítsák meg Popovicki jelölését, vagy juttassák mandátumhoz saját jelöltjeiket. Az elégedetlenek legnagyobb része a radikális part kereskedő, iparos és intellektuel tagjaiból

rekrutálódnak.

Az elégedetlenek elhatározták, hogy külön listával lépnek fel a február 8-i választáson. Eddig azonban még nem találták alkalmasnak az időt, hogy nyilvánosságra hozzák szándékukat. A radikális disszidensek ujabban a független demokratákkal való megegyezést keresik és ennek érdekében már folytak is megbeszélések. Egyelőre még csak bizalmas jellegűek ezek a megbeszélések és ezért nem is hajlandók nyilatkozni az azon résztvevők.

A radikális disszidensek azonban csak abban az esetben állítanak külön listát, ha meg tudnak egyezni a független demokratákkal, mert csak így van kilátásuk sikerre.

Megkezdték az Obznana végrehajtását

Novisadra szombaton délelőtt érkezett meg a belügyminiszter rendelete

Szuboticáról jelentik: A szubotici rendőrség az Obznana kiadása után nyomban összeállította a szubotici exponáltabb radicspartiak listáját Északbácskában a horvát köztársasági mozgalom Tavankuton a legerősebb, ahol a Rádics part a bunyevác-sokak körében toborzott híveket. A szubotici rendőrség részéről Blazsics György detektívönök megfelelő rendőri aszisztenciával kiszállt Tavankutra és ott több helyen házkutatást tartott. Ugyanebben az időben Szuboticán Didanovics Gorcsa rendőrkapitány is házkutatást tartott a Rádics part szuboti-

cai vezetőinél.

Azok a hírek, mintha több radicspart polgárt letartóztattak volna, nem felelnek meg a valóságnak. A szubotici törvényszék előtt tegnap akarták benyújtani Rádics listáját, de annak elfogadéat az elnök az Obznanára való hivatkozással megtagadta.

A novisadi főispáni hivatalhoz szombaton érkezett meg a belügyminiszter rendelete, de semmiféle intézkedésre itt sor nem került, miután Novisadon Radicsnak sem nyílt, sem titkos szervezetei nincsenek.

Szélhámos hadsereg szállítók

A feketetengeri fegyverszállítások ügye a párisi hadbírótság előtt Akik huszonkétmillió frankkal csapták be Jugoszláviát

Párisból jelentik: Néhány nappal ezelőtt kezdődött meg Párisban Lucian Collin családi póre, aki 27 millió frankkal csapta be a jugoszláv kormányt. Az ügy előzménye az, hogy egy Gavrilovics nevű bankár nagyobb fegyverszállítványt akar beszerezni Franciaországban Jugoszlávia részére. Collin két francia ügynökkel, Moulin Henryvel és Bonsquia Henryvel együtt felajánlott Gavrilovicsnak 50.000 Mauser fegyvert, amely szerintük egy Theodosia feketetengeri kikötőben van elraktározva egy hajón és az oroszországi Putilov-művekből való. Collin egy csekkel és diplomáciai iratokat mutatott fel Gavrilovicsnak és a megegyezést már majdnem véglegesítették. Collin 100.000 frank előleget és egy

másfél millió dollárról szóló csekkel kapott. Később kiderült, hogy a Fekete-tengeren semmiféle fegyverszállító hajó nincs, ellenben az ügyes szélhámosoknak sikerült beváltaniok a Gavrilovicsról kapott csekkeket.

A pörüljárt bankár feljelentést tett a párisi rendőrségen, amely nyomban letartóztatta Collint és bűntársait. A rendőrség átadta az ügyet a bíróságnak, mely vádiratot készített a családok ellen. A bűnpör tárgyalásának első napján Collin kijelentette, hogy a diplomáciai okiratok hamisítottak voltak, azonban az ötven ezer fegyver csakugyan a Fekete-tengeren van, hol nagy fegyvercsempészség folyik. A tárgyalást folytatják.

Uj forradalom fenyegeti Albániát?

Fan Nolli vádolja a kormányt

Rómából jelentik: Fan Nolli tegnapelőtt nyilatkozatot adott egy újságitárnak, s többek között a következőket mondotta:

— A felkelő csapatokat a jugoszláv kormány látta el ágyúkkal, gépfegyverekkel és puskákkal Jugoszlávia ezzel a magatartásával megsértette a nemzetközi szerződéseket. Meggyőződéseim, hogy Albániában nemsokára új mozgalom fog indulni, amely teljes egészében fel fogja borítani a mai helyzetet és visszaadja Albániának szabadságát, és azt a kormányt, amelyet az albán nép kíván.

Fan Nolli kijelentette még, hogy

csak néhány napig marad Rómában, ahol magántermészetű ügyeket intéz el, azután a Rivierára utazik. Megcáfolta továbbá azt a híresztelést, mintha Albániában kommunista mozgalom lett volna. Ez annál is inkább lehetetlenség, mert Albániában nincsenek proletártömegek.

Bizonytalan a királyi pár római útja.

A kormány tegnap hivatalos jelentésben cáfolta meg azt a hírt, hogy a királyi pár Párisból való visszatérte után Rómába utazik.

A százéves Jókai

A magyar Szent Év

Ezernyolcszázhuszonötben, a barlangokba zárt magyar népi öntudat égek sötétjére egymásután futnak fel az üstökösök: A lánglelkű Széchenyi tudományos Akadémiát alapít, a pozsonyi diétán a robusztus Wesselényi ébreszti nemzetét; egymásután következnek a magyar szellem óriásai, köztük a magyar géniusz két legkiválóbb képviselője: Petőfi és Jókai. A kibontakozás viharoktól terhes éveiben a komáromi, pápai és kecskeméti főiskolákban megszűntő biztatással érik a nemzeti jövő. A forradalomig ez a korszak Magyarország legfényesebb ígérete s amikor az üstökösök letűnnek, következnek 1867, a magyar temető kapuja: Lasciate ogni speranza...

Jókai Mór 1825-ben született Révkomáromban. Ma a világ minden nyelvén olvassák. Művei betöltik az olasz, angol, francia, német, spanyol, horvát, cseh, lengyel, dán, ruthén, görög és zsidó olvasók képzeletét. Német nyelven százötven fordítás van forgalomban, de olvashatók művei volapük és eszperantó nyelven is. Jobban ismerik, mint Petőfit. Utját pedig nem egyengette senki. Sem ügynökök, sem a sajtó, sem Magyarország vezető elméi. Fény volt, amely messzire világította a maga útjait három kontinensen keresztül. *Magyarországban több millió Jókai van forgalomban* s ha a számok is beszélnek, ezzel egyetlen magyar író sem dicsekedhetik.

Jókai, mint minden nagy művész, sem nem forradalmi, sem nem konzervatív. Jóllehet részt vett a negyvennyolcas harcokban, de szelíd lelke mosolyogva haladt el a politika mellett. A természetnek különös ösztölye, hogy Jókai mindig vágyott politikára. Testi jólérzésben ott érezte magát, ahol politikát csináltak. Ha volt politikai egyénisége, úgy ő a magyar polgár legszebb példánya. A rendnek, a jóságnak, a becsületességnek, az óvatos fajszeretnek, a családi életnek, a polgár egyéniséget kitevő nagy idealizmusnak klasszikus alakja. Polgár volt akkor is, amikor a szép Laborfalvi Rózával el akart bujni a világ egy csöndes sarkában, amikor csöndesen eltárogatott a Tisza-asztalnál és amikor a Svábhegyen, mint nyolcvan éves aggyastán rózákat öntözgetett. Még ha voltak egyéniségének gyengéi, azok is a polgári öntudatából fakadtak. Montesquieu, a Törvények szelleme című *nagy művében a polgár és a monarchia legszebb erényének* tartotta a honneurt. A monarchia polgára úgy akar érdemeket szerezni a Honeurral, a magának a királyi kegy által való felismertetésével, mint ahogyan az antik köztársaságok polgárai a virtust hajszolták.

Az ujkori Magyarország hivatalos kritikája sokat boncolgatta, hogy megfelelő skatulyát találjon számára a magyar irodalomtörténetben. Azt állították, hogy alakjai „tulidealizáltak”, hogy „nem husból és vérből valók”, meg hogy meszeszöve „szétfolyó” és mi egymás. Jókai értékeléséhez azonban éss és érzék kell és nem savanyu filológia. Munkássága a magyar mese Niagaráját teremtette meg és ez a mesemondás a szűz és örök magyar humusból nőtt ki. A sokmillió kötet magyar Jókai mégis csak öt igazolja és nem azokat, akik bohócruhában táncolnak művei felett.

Február 18-án lesz születésének százéves évfordulója. Hogy a hivatalos és nem hivatalos Magyarország hogyan készül ünnepelni, nem tudjuk. Az SHS királyságbeli magyarságról azonban tudjuk, hogy — egyelőre — alig árul el olyan szándékot, mintha ünnepelni akarna a legnagyobb magyar mesemondó születésének százéves évfordulóján. A novisadi református ifjúság előadja ezen a napon egyik dramatizált munkáját, de hol készül az ünnepelés köteles áldozatát bemutatni a többi? A magyar sajtó teljesítette kötelességét. A mi szavaink elhangzottak, de félünk, hogy megint pusztába kiáltók voltunk...

HIREK

A világjáró Steppinger Kolozsváron.

„Carl Steppinger vagyok, belga állampolgár“.

Néhány héttel ezelőtt a „Délbácska“ szerkesztőségében is megfordult Steppinger Károly, a világot járó nyomdászlegény, aki két évvel ezelőtt novisadi „Grafika“ szedője volt, majd később ugyanitt az Amerikan Barban hegedült. Valami jelentéktelen incidensből akkoriban kiutasították innét, s később Brüsszelbe került, ahol a Central Touring Club megbízásából világművészeti utra vállalkozott. Novisadról Szuboticára került Steppinger, onnét Romániába. A kolozsvári „Ellenzék“ ma ideérkezett száma szerint csütörtökön Steppinger ott tett látogatást, s a kolozsvári redakcióban ezzel mutatkozott be:

— Carl Steppinger vagyok, belga állampolgár és a világot járom be gyalog.

A magunk részéről csupán azért térünk vissza erre a világművészeti gyalogutra, mert furcsáljuk, hogy a globetrotter, aki Novisadon meg nem tagadta, hogy bizony a pesti Ferencváros legmélyén látta meg a napvilágot, Kolozsváron már belga állampolgárnak vallja magát s magyar nyelvűtűdését, amely valóban tökéletes, azzal igazolja, hogy „három évig voltam hadifogoly Magyarországon.“ Ez az egyetlen, ami nem szép ebből a világjáró utból kedves Steppinger. Hiszen ilyen időkben nem olyan nagy szégyen emigránsnak lenni...

— **A polgármester Beogradban.** Dr. Sztefanovics Zsárkó, Novisad polgármestere szombaton reggel hivatalos ügyek elintézésére véget Beogradba utazott, ahonnan az esti vonattal érkezett vissza.

— **Üzletzárás gör. keleti Karácsonykor.** A Kereskedelmi és Iparkamara felhívja az összes kereskedőket és iparosokat, hogy január 7-én, szerdán (gör. keleti Karácsony első napján) egész nap, 8-án csütörtökön (Karácsony másnapján) pedig délután tartásuk zárva üzleteiket.

— **A Temerini T. C. kabaré-estjéről** írott tudósításunkból tegnap kimaradtak Wirtz Katóka, Göbel Aranka, Szvacek Jenőné és Szvacek Jenő nevei, akik valamennyien erősségei voltak a nagyszerű programnak.

— **A vadász egyet közgyűlése.** A novisadi vadász egyesület évi rendes közgyűlését január 18-án, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja meg a Három Korona vendéglőben. A közgyűlésre ezúton is meghívja az elnökség az összes vadászokat.

— **Betörés.** Tegnap éjjel ismeretlen tettesek betörték Szenderak Péter Szent János téren levő bódéjába, ott meggyújtották a petróleum lámpát és annak világa mellett összeszedték a bódében 900 dinár értékű holmit, amivel odébb állottak s még a lámpát is égve hagyták. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Hajnali verekedés.** Tegnap hajnali négy órakor Konstantinovic János mézáró a Szalonka utca 23. számú házába akart bemenni. Amikor a házmester észrevette Konstantinovicot egy vasruddal fejbe vágta úgy, hogy Konstantinovic fejből dőlni kezdett a vér. Konstantinovic a házmester elől az utcára szaladt és rendőröket hívott, akit Lackovics Antal bekísérték a rendőrségre ahol súlyos testi sértés miatt megindították ellene az eljárást.

— **Tyuklopás.** Tegnap éjjel ismeretlen tettesek betörték a Templom udvar 4. számú házába és kifosztották az ott lévő tyukketrecek. Vukusa vámfőtisztól 1 pulykát és 3 tyukot háromszáz, Léh Jakab egyházi karnagytól pedig 4 tyukot loptak el 120 dinár értékben. A rendőrség keresi a tolvajokat.

Utazóbőröndök, Női Kézitáskák, s mindennemű BŐRÖVEK, disz-műaruk legjobb, legszebb s legolcsóbb kivitelben csak a készítőnél F. Ditrchnél Nsád, Kr. Petra 30

A ROKONI SZERETET HINTÁJÁN

Írta: MÉCS LÁSZLÓ

*Megcsinálták tündér-módon,
titkos kézzel, míves ésszel
és elindult arany dróton
mint bölcsőnyi édes ékszer:
csókon csüngő csoda-hinta...*

*Két ember közt járt először:
jött apától, ment mamától,
aztán nőtt a repülő kör:
ment mamától nagymamáig
csókon csüngő csoda-hinta,*

*Nagymamától tovalengett
nénikéhez, bácsikához,
szomszédok felé kerengett
mint ki szép vásárfiát hoz:
csókon csüngő csoda-hinta.*

*Benne ültem. Angyal-minta,
mosoly-hintó Gyermekek voltam,
csókon csüngő csoda-hinta
ringott, regett elbájoztam
s minden szívek felkacagtak...*

*Felkacagtak, csókot adtak:
én a csókkal tovalengtem,
tovább adtam... Igy szaladtak
éjek, nappalok felettem
s égig nőtt a csoda-hinta...*

*Visszaringni: földi jákba
égi ágat oltoztatni,
ujabb álmu barázdákba
angyalcsókot szőrogatni
s csókon csüngő csoda-hintán
csodát várni csalafintán...*

*Sorsom lett a hinta-élet!
Bár van úgy, hogy csontig vernek
bánat, kétség, kínos éjek:
mosolyog az örök Gyermekek
életnek mélyes mélyén...*

*Egig érő csoda-hintán
átkozódó zord eretnek
nem lehetek: csalafintán
lelkem mélyén megerednek
ős, életes kacagások.*

*Mint mosolygó színes lepkék
rózsafüktől ciprusfákhoz
ringok titkos üzenetként,
hajnaloktól éjszakákhoz,
bölcsöktől a koporsókhoz...*

*Nagy lett már a rokonságom:
északsarktól délsarkig
ring a hintám a világon
mocsaraktól gyémánt-partig,
gyűlölettől gyöngyös parkig...*

*Azt szeretném: földi jákától
égi jákhoz föllebegni,
hajtatást lopni égi jákról,
angyalokra ránevetni,
angyaloktól csókot lopni.*

— **A Női Mária Kongregáció** f. hó 5-én, hétfőn d. u. fél 6 órakor gyűlést tart, amelyre a kongreganistákat ezennel meghívjuk: Előljáróság.

— **A „Hitélet“** legújabb száma rendkívül érdekes tartalommal most jelent meg. A Vojvodina legelterjedtebb katolikus hitbuzgalmi lapja Mosorinban (Bácska) rendelhető meg.

— **Egy süket nő visszakapta hallását a repülőgépen.** A párisi Matinek írják Newyorkból a következő érdekes esetet: Egy Gwendolyn Caswell nevű fiatal angol leány, aki fiúbaik következtében megsüketült, öt esztendeig hiába gyógyította magát a legkitűnőbb amerikai orvosokkal, nem kapta vissza hallását. Végre azt tanácsolták neki, hogy üljön repülőgépre és — valami új gyógymód szerint — gyorsan ereszkedjen le nagy magasságból. Megfogadta a tanácsot és háromezer méternyi magasságba szállt fel a repülőgépen, mely azután leszállt vele, de olyan módon, hogy ötszáz méterig szédítő sebességgel zuhant lefelé. Caswell kisasszonyt nagy meglepetés érte, amikor kiszállt a repülőgéből visszanyerte hallását, talán a légáramlat hatásától, vagy talán az idegrázkódástól. Vagy — tegyük hozzá az amerikai tudósításhoz — talán nem is volt süket.

— **Szén, brikett** szobafűtéshez és elsőrendű tűzifa kapható Schwarz testvéreknél. Hal-tér 11. Telefon 9. (1—6)

— **Londoni ékszertolvajok visszaküldték az ellopott drágaságokat.** Londonból jelenti tudósítónk: Emlékeztetes, hogy ez év júniusában Miss Lullóvtól ellopották a híres Merahev-féle ékszergyűjteményt, amelyet szakértők hatszáz ezer dollára becsülték. Most a tolvajok névtelenül visszaküldték az összes ékszereket, nyilván azért, mert nem tudták értékesíteni. A ritkabece drágaköveket ugyanis minden ékszerész ismeri.

— **Csuklasi járvány Kolozsváron.** Kolozsvári lapokban olvassuk, hogy ott néhány nap óta különös járvány ütötte fel fejét, amellyel szemben egyelőre még az orvosi tudomány sem foglalt el határozott álláspontot: a csuklasi járvány. A csuklasi rendkívül kimeríti az illetőket s ellene a rendes háziszerek teljesen hatástalanoknak bizonyultak. A csuklasi szindrómában szenvedő betegek egy részénél az orvosi rendelre bevett lúminál-adagok ideig-óráig csillapították a rekesz-irom izgatottságát, azonban sokaknál ez sem használta, úgy, hogy a csuklasi roham szenvedői még az ágyban sem pihenhettek, hanem kénytelenek voltak éjjel és nappal ülve tölteni. Az utóbbi napok folyamán a járványserüleg fellépő csuklás még jobban elterjedt, úgy, hogy jelenleg a nevet-

ségesen csekélységnek látszó baj komoly orvosi problémává nőtte ki magát. A csuklasi járványra vonatkozólag az orvosoknak különböző véleményük van. Az ideggyógyászok és pszichiáterek ugynevezett ragadós idegbetegségek sorába sorozzák a csuklasi járványt. Szerintük ez a betegség hasonló módon terjed, mind a középkorban Olaszországban a szinte divattá vált vitustánc. A könnyebb természetű ragadós idegjelenségeknek egyik legszembetűnőbb példája az ásitás, amelyről köztudomásu, hogy szintén ragadós. A belgyógyászok egy tekintélyes része a mikrobák fertőzése alapján próbálja magyarázatát adni a csuklasi járványnak. Egy esetben az egyik csuklásban szenvedő beteg meglepetésszerűleg aghártyalobot kapott. Az orvosok nem tartják kizártnak, hogy az aghártyalobot a csuklás előidéző baktériumok idézték elő. Amíg a belgyógyászok orvosszerekekkel védik a sajátos betegségben szenvedőket, addig az ideggyógyászok szuggesztióval és hipnotikus gyógymódokkal igyekeznek segíteni a betegen.

— **Győződjék meg,** hogy tűzifa szükségletét a legelőnyösebben csakis a Vinkovics fiatelepén szerezheti be. Telefon 257.

Minden méretű és minőségű
SZÖNYEGEK
gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódainál, Novisad.

— **Hangverseny.** A novisadi zenei egyesület január 4-én, vasárnap esti 8 órai kezdettel hangversenyt rendez a Sloboda szálló nagytermében.

(x) **Kokszot és köszönet** kályhafűtéshez csakis *Krajačević* fiatelepén vásároljon. Telefon 165.

— **Uj fiatelep megnyitása.** *Lišić Gjurica*, ki az eddigi társas faüzletéből kilépett, Novisadon a Temerini uton a csatorna tulsó oldalán új fiatelepet nyitott, ahol mindennemű épületfa, deszkaanyag és asztalosáru legutányosabban szerezhető be. Telefon 306.

— **A Katolikus Olvasó Kör felavatása.** Vasárnap f. hó 4-én 11 órakor tartja meg diszgyűlés keretében a kath. olvasókör új termének felavatását. Este pedig változatos programu kabarét rendez 8 órai kezdettel.

— **Az állami bizottság a választások után ül össze.** A választásokat intéző állami bizottság tegnap ülést tartott és azon többek között egy Macsek ellen beadott feljelentéssel foglalkozott. A feljelentés szerint Macsek az állami bizottság autóján utazott Zagrebba. Az állami bizottság kimondta, hogy február 12-ig elnapolja ülését.

NEVESSÜNK!

Egy menyasszony, két vőlegény és egy párbaj

Amikor szerencsés befejezésképpen csütörtököt mond a pisztoly

Él Budapesten egy fiatal újságíró, bizonyos Zsoldos Andor, aki addig mászkált főpróbákra, addig szagolta a forró villanyok fényében ölelkező színházi illatokat, míg végül súlyosan beléseretett a Renaissance egy művésznőjébe, akit is Pártos Klárinak hívnak. A szerelem szokatlanul erős volt. A fiu eljegyezte a leányt, karikagyűrűt cseréltek. Szerették egymást, összebujtak, mint két gerlice. De a házasságuk mégis megbukott Pártos Klári apjának, Puttmann Rezső ügynöknek anyagias felfogásán, aki jobb partit szeretett volna a leányának a tintás ujjú újságírónál.

De a szerelem mindent legyőz és Zsoldos kartársunk higany elevevége is fölébe kerekedett az összes nehézségeknél. Hiába bujtatták el előle a leányt, megtalálta, megszöktette. És két napig egy kis kóstólót vett a paradicsomból a Savoy-szállóban. Esküvői bankettet rendelt a Royal fehér termében. Szobát foglalt le a mézes hetekre Badenben, előkelő tanukat szerzett, csokrot csináltatott és a szigorú apától kiereszkolt egy komoly, közeli terminust, amelyen majd az anyakönyvvezető elé járulhat szerelmével.

Egész boldog volt szegény Zsoldos kolléga, amikor egy tragikus este lekaszált minden öröme. Ezen az estén éppen a menyasszonyához tartott látogatásba barátunk és némi rosszérzettel konstátálta, hogy egy nagyon elegáns fiatalember éppen abba a lakásba csöngget be, ahová ő igyekszik.

Arca fölvetve a féltékenység zöld lár-váját és ott a lépcsőházban, amíg a cseléd várattatott magára, indulatosan nekiesett az ismeretlen szeladonnak:

— Mit keres ön itt ilyen későn Pártos Klári lakásán?

Az elegáns ifjú nagy szemeket meresztett, majd méltatlankodva visszavágott:

— Ezt én sokkal több joggal kérdezhetném öntől. En ugyanis Pártos Klári vőlegénye vagyok!

Szegény Zsoldos a fejéhez kapott:

— Ön is?! Mert én is!! No de mindjárt meglátjuk! — és máris két ököllel esett neki az ajtónak, amely ekkor kinyílt, hogy a küszöbön megjelenjen a zord apa:

— Mit dörömböl itt? — üvöltött Zsoldos. — Azt dörömbölöm, hogy ez az ur itt azt mondja, hogy ő a vőlegény! Magyarazatot kérek!

Puttmann ur, az ügynök nem vesztette el a hidegvérét:

— Először is ne kiabáljon így a lakásomban! Másodszor pedig ennek az urnak igaz van. Ő Glasner Béla gyáros, ő fogja feleségül venni a leányom. Mondhatom jobb parti, mint maga!

Ez már sok volt a szerelmes újságíró szívének. Felhőrdült és hatalmas pofont utalt ki a mord apai ábrázatra. Azonban Puttmann ur sem volt rest, tehát parázs verekedés kezdődött a szokásos ordítózások között. A Bajnok-utcai bérház szomorú, szlik gangja megtelt érdeklődőkkel. A cselédek vihogtak. A menyasszony elájult, az anya rendőrt küldött. Végre is az egész társaság a kerületi kapitányságon folytatta barátságos eszmecserejét.

Itt aztán tisztázódtak az ügyek. A két vőlegény összehasonlították élményeit. Megállapították, hogy pontosan egy és ugyanazon időben rendes, hivatalos vőlegényei voltak midaketten a drága kis művésznőnek, csak éppen nem tudtak egymásról. Mit tehettek hát egyebet: mélan egymásra néztek, meleg részvétellel kezelt szorítottak és megegyeztek abban, hogy egyformán lemondanak Pártos Klári kacsójáról.

Ez a kézfogás azonban a nyilvánosság kizárásával történt meg. A világnak megadandó a magáét, a két állás-

Báli és menyasszonyi ruhaselymek,

Mindenfajta **selymek** az összes színekben, valamint minden egyéb **téli rőfösárak** különösen **mélyen leszállított áron.**
Teljes menyasszonyi kelengyék. — **Ajánlják dusan felszerelt raktárukat elismerten mérsékelt áron.**

Letić i Mišić, Novisad, rőfös divatáru kereskedés

10152

Kralja Alexandrova ul. 4. (Városház mellett.) Telefon 131. szám.

1-3

nélküli vőlegény pisztolypárbajt vívott. Zsoldos nem élt a lövés jogával Glasner kezében pedig a pisztoly nem élt ugyanezzel a joggal, illetőleg csütörtököt mondott. A jólsikerült párbaj után a felek végleg kibékültek és ezzel ez a kroki a lovagiasság szabályai szerint befejeződött.

Mozi

Az egész város kacag Harald Lloyd hallatlanul ötletes és nagyszerű humorán, amelyet „A ki mer, az nyer” című slagerfilmben mutat be. Harald Lloyd humorán másfél órán kacag az egész közönség, a mi érthető, mert Harald Lloydnál jobb, groteszkebb komikus nincs. A film még csak ma (3, 5, fél 7, fél 9 órakor) kerül az Apollóban színre.

Az Odeonban „A karaván” képezi a közönség e heti nagy attrakcióját. Akik a Karavan filmet (The Covered Wagon) látták, azt mondják, hogy szenzációs monstrefilm, amelynél nagyobb aligha került Novisadon bemutatásra. A film még ma (3, 5 fél 7, fél 9 kor) kerül az Odeonban utolsósor színre.

Tőzsde

Zürich, január 3. (Zárlat) Beograd 7:99, Newyork 513—, London 2435—, Páris 2780, Milano 21'65, Prága 15'52, Bécs 0'0072, Budapest 0'00701, Szófia 3'76, Bukarest 2'62, Szaloniki 9'27, Berlin 122'10, Brüsszel 25'65, Amsterdam 208—, Athen —.

Novisadi terménytőzsde

1925. január 3

Hivatalos jegyzések.

Buza bácskai 75—76 kg-os 2 százalékos kötés 425—430 (225 mm), bácskai 74—75 kg-os 2 százalékos kötés 425 (300 mm), bánáti 74—75 kg-os 2—3 százalékos Senta paritásban kötés 427'50 (200 mm).

Árpa: bácskai 62—63 kg-os kötés 335 (100 mm).

Tengeri bácskai 50 százalékos kassza kötés 190 (300 mm), bánáti Senta paritásban kötés 195 (300 mm), bánáti április—májusra 100 százalékos kassza uszály (Tisza) kötés 200 (1000 mm), szerémi kötés 195 (700 mm).

Buzalisz bácskai nullás g kötés 610 (100 mm), 6. számú kenyérliszít kötés 430 (300 mm), 7. sz. kenyérliszít kötés 360 (300 mm).

Irányzat: változatlan.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
 Kiadó: „DÉLBÁCSKA lapkiadóvállalat”

APOLLO BIOSKOP.

Hihetlent produkál

HARALD LLOYD

„AKI MER, AZ NYER”
 című attrakciójában.

ODEON MOZGÓ.

A KARAVÁN

még csak ma látható!

Jön a nagy szenzáció!

A borzalmak háza.

4 részben.

Nyílt-tér

NYILATKOZAT Fehérváry Géának

A „Délbácska” január 1-i számában közzétett piszkos védekezésére elég bizonyíték, a szurás. Hogy meri még ezen elvetemült piszkos orvtámadását önvédelemnek minősíteni? Ezt csak *állat az emberben teszi.* Érdemes feljegyezni a vele érintkezőknek. Ez ügygel személyesen tovább nem óhajtók foglalkozni. A bírói ítélet fogja igazolni a nyilatkozat valótlanágát.

KUZMANN MIHÁLY.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK

HOVÁ SZALADSZ!!

Szaladok (8826-2-30)

FELLNER ZSIGÁHOZ

Novisad, Jermenska ulica 3., hol legjobb minőségű saját gyártmányu papirzacskót és csomagolópapírost legolcsóbban kaphatom.

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás.
 Legújabb függöny, stor s fehéremű minták

Keresek műhelynek való helyiséget

bérbe vagy megvételre.

SINKA J.

Zmaj Jovana ulica 12. szám.

KÖSŐ

és darált kőső, vagon és kisebb tételekben kapható. Gyors és pontos kiszolgálás. Ugyiszintén raktáron tartom a legjobb falusi lisztet stb.

Gausz János sómalma

Novisad, Futoski put 66. - Tel. 534.
 10 20—1—12

FOJT

KALAPFESTŐ INTÉZET

NOVISAD

Njegoseva (Andrássy)
 ulica 9.

Apró hirdetések.

ÓVÁRI, TRAPPISTA, imperial, pálpusztai és delikates sajtok készítésére tejsarnok tulajdonosokat kitanítok. Cím: Eisele Andras, Temerin, Nemes Ferencné leveleivel.

SZOBÁ, KONYHA és mellékhelyiségekből álló lakásmat elcserélném ugyanolyan lakással. Futaki-u. 98. 67—1-1

GYERMEKTELEN házaspár részére, szoba, konyhas lakás kiszolgálás ellenében kiadó. Cím: Schmolka-hirdető Futoski-put 2.

KEDVEZŐ ÁRON kapható circa 2000 kg. MAKULATURA. Cím a kiadóban. 71

ÁLLÁST KERES?

Hozassa meg Osijekről, a „Fortuna” pályázati közlönyt. Minden száma, — az ország minden részéből, — körülbelül 300 különféle betöltendő férfi és női állásra vonatkozólag közöl hirdetményeket, szerb, horvát, német és magyar nyelven. Mutatványszám ingyen nem küldetik, utárvét melletti rendelés nem fogantatosított. Egyes szám ára 10 dinár. Egy óra 35 dinár, negyedévre 100 dinár 9992 1—7

Fűszer üzlet

jó forgalommal, trafik és italmérés-sel jutányos áron bérbeadó Novisadon, Futoski puton. — Bővebbet: „Schmolka” hirdetőirodában 74 Novisad, Futoski put 2. 1-2

Eladó egy B E N Z gyártmányu benzinmotor, mely favágásra, kukoricamorzsolásra

és egyéb ipari célokra kiválóan alkalmas. Ugyanott 250 kg-os tizedes mérleg, üzleti, irodai állványok, nagy kád, kisebb kád és egy nagy dézsa eladók. Novisad, L. Koszticsa ulica 10. sz.

Eladó

egy jóforgalmu három pár köves

Szélmalom.

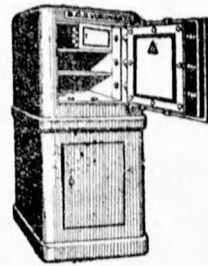
Zorád József, Mosorin.
 69—1—2

Ház eladó

nagy telekkel, kitűnő borpincével Somborban, Apatini ut 27. Bővebbet:

Dr. Traubnál, Odžacin.

Legújabb szab. találmány!

Kiváló ujdonság!

B.O.B. Beton-pénzszekrény-gyár R. T.

VUKOVAR

Távíratcím: Bob Vukovár. — Int. Telef. 56.

G Y Á R T és SZÁLLIT min-dentféle

Acélbetonsek-rényit,

Raktaszekrényit,

Tresorajtókat st.

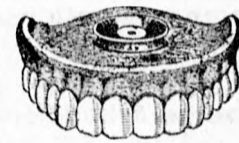
a legszebb és legszilidabb kivitelben. Vezérképviselőt és egyedárusítást Jugoslavia részére:

GOLDSTEIN ÁRMIN

ügynöki és bizományi iroda VUKOVAR. Képviselőt és bizományi raktár: **Krausz Ede** burtorkereskedő Novisad. — **REKA** ügy-nöki iroda Novi Vrbas.

Feltétlen tűzbiztos! Teljesen betörésbiztos

SOKOLOVA-ZUKOVSKA

FOGORVOS

Rendel: 8-12 és 6-7

Futoski 6.

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-
 Novisad, Dunavska ulica 17.
 Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyiszintén bel-és külföldi quintisztza hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL.

HIRDETÉMÉNY.

Ertesítjük a t. cz. közönséget, hogy f. év január 12-én d. e. 10 órakor az itteni árúraktárban a következő kézbesíthetetlen, fölös és talált tárgyak fognak elárvereztetni: cipőkrém, higienikus cikkek, almadol, lencse, papirskatulyák, cukorárú, vascső, fahordó, utazási kosár, pléhdobozok, 14 zsák trágyagyeps, használt kosarak és több másféle tárgyak.

S. H. S. vasút igazgatósága Szuboticán.

61 1-1

BUTOR tömör keményfa, elsőrangú gyártmány.

Versenyen kívüli árak: Nagyban s kicsinyben.

Teljes hálószoba berendezés la keményfából 4400.- B-től feljebb

„ ebédlő „ „ divatos 12.000.- „ „

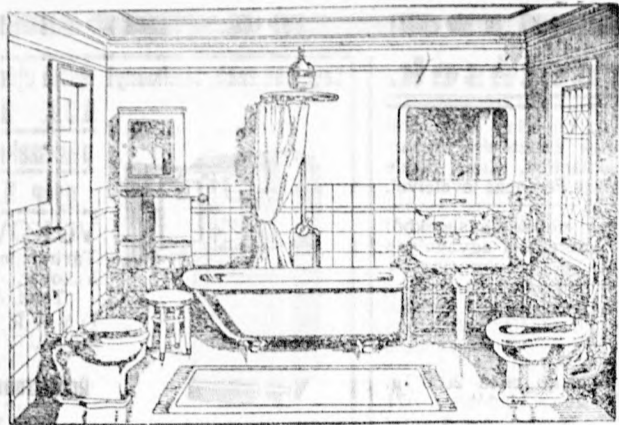
„ konyhaberendezés fehéren lakkozott 1950.- „ „

Nagy választék minden fajta butorokban.

„DOMUS“ butorgyári BERNAT PESING
 MITROVICA lerakat NOVI SAD
 Pianička u. 9—11. sz. Željeznička utca 105—107.

LICHTSCHEIN MÁRTON és TÁRSAI

Mezőgazdasági és malmászati gépek. — Motorok. — Szerszámok és szerszám-
gépek. — Famegmunkáló gépek. — Vizvezetési és fürdőberendezési cikkek.
Ipari és műszaki szükségleti anyagok.

Központ: **NOVISAD** FÜTOSKI PUT 6. SZÁM.
KR. ALEXANDRA UL. 17. Tel. 128. Fióküzlet: Tel. 296.

Sürgőnycim: LICHTSCHEIN NOVISAD.

Teljes fürdőberendezések:

Fürdőkádák Piperecikkek
Fürdőkályhák Konyhakiöntők
Angol klozettek Falikutak
Bidék Radiátorok.

Csővek. Armaturák. Szivattyúk.

Házi vízellátási berendezések.

Teljes műhelyberendezések és szerszámok szerelők részére.

I. Novisadi Dobozgyár

D. BARTH, Petra Zrinjskog 17.

Előállítás: Mindenféle dobozt legjobb kivitelben, legolcsóbb áron. Mindenféle mérték utáni megbízásokat pontosan szállít. Nagy raktár konfekciós postaskatulyákban, női kalapskatulyákban, bombon és desszertdobozokban és cipőskatulyákban. Összecsukható redőny-skatulyák Lehmann-pomádé stb. részére. **Elsőrendű barna patentlemez és fehér falemez** gyári lerakata legolcsóbb napiárakon. Nagyság 70-100, minden erősség és szám állandóan raktáron. **Műfolt bőrkereskedők részére** 25 kg. vásárlásnál már gyári árban kapható. Kérjen árjegyzéket. Mindenfajta füződrót minden számban raktáron. - **Versenyen kívüli árak!**

Keresek 250-300 négyszögöl

üres telket

a Limán felső utcája és a Futaki-ut között. Cim a „REKLÁM” hirdetőirodában, Jevrejska ulica 6. szám. 10190-1-2

Két szoba konyhás

lakás, modern építkezésű teljesen különálló házban **kerttel kiadó**

Cim: „Reklám” hirdetőirodában Novisad, Jevrejska-u. 6. 76 1-2

Mérlegképes főkönyvelő

mérlegképzést könyvek lefektetését és orakönyvelést jutányosan vállal, Megkeresések „Reklám” hirdetőirodához Jevrejska ul. 6. sz. intézendők. 75 1-1

Fűszerüzlet eladó

a város legforgalmasabb helyén. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 68 1-1

Keresek május-júliusban elfoglalható

4 szobás lakást

fürdőszobával. Cim: „REKLÁM” hirdetőirodában, Jevrejska ulica 6. 10190a 1-2

ZONGORÁK és PIANINOK

elsőrendű bécsi és berlini gyártmányuak, részletfizetésre mérsékelt áron kaphatók

Ifj. KLEIN KÁROLY
zongora raktárában Novi-Vrbas, Kralja Petra ul. 381. sz. 9985-1-10

1 erősebb kifutó fiu

azonnalra felvétetik.

Heller parfümerie
65 Novisad, Duna u. 22. 1

Zsák, zsineg, ponyva,

kötélárak, halászati cikkek, gurtnik, kárpitoscikkek, jutahessziáknak olcsó beszerzési forrása. - Zsák kölcsönző.

Léh László

10071 Novisad, Temerinska ul. 9. 1-2

Aztalorok és butorgyárosok figyelmébe!

Furnirt a mai naptól bármely mennyiségben az alanti árban bocsátok eladásra:

Dió furnir	Din. 1.75
Cseresznye furnir	1.-
Blinol	0.50
Körte	1.50
Mahagoni	Din. 1-4-ig
Palisander	1-4-ig
Jávör	1.-
Madár jávör	4.-
Citrom	6.-
Tuja kgr.	200.- Dinár.

URBAN GREGEC

Petrovaradin (a Vár feljéről szemben) Postacsomagot is küldök. 61-1-2

Kocsigyár bérbeadó.

A tulajdonos hajlandó az egész, vagy minden műhelyt külön-külön (kocsi-, kovács- és kárpitos-műhely), jó szakmesternek átadni.

A gyár gépjárműre berendezve és üzemben van. Kitűnő alkalom oly mesterek részére, akik egzisztenciájukat akarják megalapítani.

Közelebbi felvilágosítások:

Greszer Anton, kocsigyár

Osek I., Pejačević utca 7.

66-1-2

HOLLÄNDER SAM. és FIA

épület és tűzifakereskedés, Novisad, Daničičeva ulica 12.

TELEFON: 445.

Elad a fűrésztelepről vagy a helybeni raktárból **nagyban és kicsinyben** minden méretű slov. (steier) **ácsolt gerendát**; slov. (steier) és boszn. luc-jegenye és erdei-fenyő (Kiefern-Fichten und Tannen) **deszkát** (asztalosárut), mindenméretű **stafflit (zárléce)** és **léce**. Erdei és luc-fenyő (Kiefern und Fichten) **oszlopokat** villamosvezetékek, táviró- és telefonvonalak szerelésére. — Legjobb minőségű **kömlórudakat**. I. oszt. préselt vagy horgonyolt **tetőcserepeket**. — **Összesfajtájú tűzifát**, waggontételekben vagy ölszáma, felaprítva és házhoz szállítva. — A legjobb minőségű angol és porosz **diókokszt** és **darabos szenet**, **vrtniki kőszent**.

Az összes anyagokat nagy választékban állandóan raktáron tartjuk és azonnal szállíthatók. — **Állandóan raktáron tartunk (hóhányó) falapátokat**. — Kérjük a n. é. közönséget, hogy szolidaritásunkról meggyőződhessen, nb. megrendeléseivel felkeresni sziveskedjék.

ENGROSSI

DETAILI

Hadat üzenünk a drágaságnak és leszállítjuk az árakat

20-25%-kal,

hogy alkalmat nyujtsunk mindenkinek, hogy megóvja azt, ami a legdrágább, az egészségét és ez csak akkor lehetséges, ha **meleg és jó lábbelit vehet!**

Bata

Beograd
Dubrovnik
Skoplje

Zemun
Subotica
Brod

Zagreb
Sarajevo
Beckerek

Novisad
Sombor
Osijek